

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Hadis Dersi: Zekâtın Ne Üzerine Verileceği?

Es-selamu aleykum ve RahmetuLlahi ve Berekatuhu.

Euзу bi-Llahi mine ş-şeytani r-racim. BismiLlāhi r-Raḥmāni r-Raḥīm.

Ve s-salatu ve s-selamu ‘ala Rasulina Muhammed’in Seyyidi l-evveline vel ahirin.

*Meded yā ResūlaLlāh, meded yā Sādāti ‘Ashābi ResūliLlāh, meded yā Meşāyihinā,
Destur Mevlāna Şeyh Abdullāh el-Fa’iz ed-Dağıştāni, Şeyh Muhammed Naẓım el-
Hakkani. Meded.*

1- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

لَيْسَ فِي الْبَقَرِ الْعَوَامِلِ صَدَقَةٌ وَلَكِنْ فِي كُلِّ ثَلَاثِينَ تَبِيعُ وَفِي كُلِّ أَرْبَعِينَ مَسْنُ أَوْ مُسِنَّةً

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“İşlerde çalışılan sığırların zekatı yoktur.”** Eskiden sığırlar ya araba çekerdi ya da bahçeyi sürerdi. Onlarda zekat yok diyor Peygamber Efendimiz sallallahu alaihi wa sallam. Ama öteki türlü, **“30 sığırdan bir tabi bir yaşına dağına bir 40. Her 40 sığırdan da bir müslinin 2 yaşına erkek sığır veya müslinin 2 yaşına dişi bir sığır verilir.”** Bunlar zekat hükümleri.

2- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

لَيْسَ فِي الْخَضِرَاوَاتِ زَكَاةٌ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Sebzelerde zekat yoktur.”**

3- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

لَيْسَ فِي الْعَبْدِ صَدَقَةٌ إِلَّا صَدَقَةُ الْفِطْرِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Fitre sadakası dışında köylünün zekatı yoktur.”** Çünkü şey hür olmadığı için - zekatın olması hür olması lazım. O da ancak Fitre sadakası verir.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

4- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

لَيْسَ فِي مَالٍ زَكَاةٌ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Üzerinden bir yıl geçmeyen malın zekatı yoktur.”** Şimdi mesela zekat bir yıl geçmiş oldu. Onun yanında başka para da geldi. Onu da ona katabilir, onun zekatını verebilir. Ama hiç daha bir sene olmadan onların zekatı olmaz. Onlar zekat bekleyecek ki şey yapsın, bir sene olsun, ondan sonra versin diye.

5- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

لَيْسَ فِيمَا دُونَ خَمْسَةِ أَوْسُقٍ مِنَ التَّمْرِ صَدَقَةٌ وَلَيْسَ فِيمَا دُونَ خَمْسِ أَوَاقٍ مِنَ الْوَرِقِ
صَدَقَةٌ وَلَيْسَ فِيمَا دُونَ خَمْسِ ذَوْدٍ مِنَ الْإِبِلِ صَدَقَةٌ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Beş vesaktan, deve yükünden az olan hurma zekatı yoktur.”** Yani beş deve yükü olacak hurma. Onun zekatı yok yani. **“Beş taneden az olan deve de zekatı yoktur.”** Yani beş zekat deveden yüksek olan zekatı verilecek. **“Beş ukuyeden az olan gümüşte bir zekatı yoktur.”** Ukuye (ons) de yani 200 gram zekat olur, ondan daha az olunca zekatı yoktur.

6- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

لَيْسَ فِي مَالٍ الْمُسْتَفِيدِ زَكَاةٌ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Ticaret malının üzerinden bir yıl geçmeden zekatı yoktur.”**

7- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

مَنْ اسْتَفَادَ مَا لَا فَلَا زَكَاةَ فِيهِ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Kendisinden istifade edilen malın üzerine bir yıl geçmeden zekatı yoktur.”** Yani bunlar zekat, ondan başka varsa yanında zekat onunla beraber verebilir ama hiç daha bundan olmadığı için, bunu ilk başta bir yıl geçmesi lazım ki zekatı olsun.

8- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

لَا زَكَاةَ فِي مَالٍ حَتَّى يَحُولَ عَلَيْهِ الْحَوْلُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Malın üzerine bir yıl geçmeden zekatı yoktur.”** Zekat mühimdir, onun için yani vebale girmesin diye insan daha bir zekat farz olmadan onu vermesine gerek yoktur. Ama dediğimiz gibi daha başka mallar varsa onunla beraber hepsini versin. Mesela Ramazan’dan Ramazan’a insanlar zekatlarını verir. Hepsinin toplu halde onu verebilir. Çünkü Ramazan’dan Ramazan olunca bir sene geçmiş oluyor. Hicri senesi olmazlardır. Ama Miladi sene olunca o vakit gün kaybı oluyor. Onun için, en iyisi Ramazan’dan Ramazan’a hem sevabı daha fazladır hem unutmaz insan. Bir de Ramazan’da zekatı ayırıp, daha sonra istediği vakit verebilir. Onu kullanmadıktan sonra bir mahsuru yoktur.

9- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

لَا زَكَاةَ فِي حَبْرٍ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Yakut, cümet, inci ve bu gibi değerli taşlarda zekatı yoktur.”**

10- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

أَدْوَاصَاعٍ مِنْ طَعَامٍ فِي الْفَطْرِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Fitre sadakası gıda maddenin bir sa’ olarak veriniz.”** Tabi yiyecek kadar her kişi için o geçerlidir; fakir, zengin onu şey yapması kadar fitre zekatı vermesi lazım.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

11- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

شهر رمضان معلق بين السماء والأرض، ولا يُرفع إلا بزكاة الفطر

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Şüphesiz ki Ramazan ayı orucu, yer ve gök arasında asılı kalır.”** Yani o yaptığımız ibadetler, namazlar, oruçlar, teravihler filan hepsi onlar asılı kalır, **“o ancak Fitre sadakası ile yükselir.”** Yani o Fitre verilince o yerine ulaşır. O anahtarı odur, onu vermek lazım.

12- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

زكاة الفطر على الحاضر والبادي

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Fitre sadakası şehirli ve köylü yolcu herkese vaciptir.”** Yani ister otursun, ister yolcu olsun, seferi olsun Fitre vermesi vaciptir. Büyük, küçük, herkese vermesin. Hatta köylülere bile, onlar bile vermesi lazım.

13- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

لَيْسَ فِي الْحَيْلِ وَالرَّقِيقِ زَكَاةٌ إِلَّا زَكَاةُ الْفِطْرِ فِي الرَّقِيقِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Köle için Fitre sadakası dışında, kişinin sahip olduğu at ve kölede zekat yoktur.”** Yani onlara, atta zekat yoktur. Kölede Fitre sadakası verilir.

14- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

زَكَاةُ الْفِطْرِ فَرْضٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ حُرٍّ أَوْ عَبْدٍ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى مِنَ الْمُسْلِمِينَ صَاعٌ مِنْ
تَمْرٍ أَوْ صَاعٌ مِنْ شَعِيرٍ

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Fitre sadakası hür, köle, erkek, kadın fark etmeksizin hurma veya arpada bir sa’a olmak üzere Müslümana farzdır.”** Yani bunlar büyük küçük, hepsine Fitre vermesi lazım. O da, onun karşılığı hurma yahut arpadan onun karşılığı ne kadar tutarsa onun vermesi lazımdır bayram namazından önce onun vermesi lazım ki ibadetler makbul olsun. Allāh ﷻ kabul etsin.

Sadaka ResuluLlah fi ma kal, aw kama kal.

ResuluLlah söylediği sözde veya söylediği gibi doğruyu söylüyor.

Ihda’: Ziyadeten ila şerefi’ n-Nebi, sallaLlahu `aleyhi ve sellem ve ‘Alihi ve esahabihi l-kiram, ve ila ervahi cemee’i el Enbiya’i ve l-Mürselin ve Hudema’i şera’ihim ve ila ervahi al E’immeti el erba’a, ve ila ervahi Meşayihina fi t-Tarikati n-Nakşibendiyyati l-Aliyya, hassatan İmamı t-Tarikati ve Gavsü l-Halikah Khwaja Bahauddin Muhammed el-Uveysiyi l-Buhari, Seyyidina Abdul Khaliq el Gucduvani, Mevlana Şeyh Şerafuddin el Dağıstani, Mevlana Şeyh Abdullaah el Faiz el Dağıstani, Mevlana Şeyh Muhammed Nazım Adil el Hakkani ve sai’ri Sadatina ve s-Siddiqiyun, ve man nehnu fi hadratihim ve civarihim. Cümlemizin geçmişler ruhları için. Şehit şühedalar ruhlar için. Hayırların gelmesi, şerlerin defolması için. Li-Llahi Ta’ala, El-Fatiha.

[(**Tercüme**) Peygamber Efendimizin şerefine, salat ve selam O’na, âline ve ashabına, bütün peygamberlerin ve resullerinin ve şariatlarına hizmet edenlerin ruhlarına, dört imamın ruhlarına. Ve En Seçkin Nakşibendi tarikatının Meşayihimizin, özellikle Gavs-ı Halikâ (Yaratılışın Yardımcısı) Tarikatının İmamı, Havaca Behaeddin Muhammed el-Uveysiyi el-Buhari, Seyyidina Abdülhalik el-Gucduvani, Mevlana Şeyh Şerafeddin el-Dağıstani, Mevlana Şeyh Abdullaah el-Fa’iz el-Dağıstani, Mevlana Şeyh Muhammed Nazım Adil el-Hakkani ve diğer efendilerimizin ve Sıddıkîlerin ruhlarına. Ve onların huzurunda ve yakınında olduğumuz. Cümlemizin geçmişler ruhları için. Şehit şühedalar ruhlar için. Hayırların gelmesi, şerlerin defolması için. Yüce Allah’a, El Fatiha.]

Mawlana Sheikh Muhammad Adil ar-Rabbani
31 Mart 2026 / 12 Şevval 1447
Beylerbeyi Dergâhı, İstanbul